

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapid, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakota.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky peněz dají se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu. Dopisy z kruhů členův ohotně uveřejníme. Musí být slušné, psané bez úmyslu někomu osobně poškoditi a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Často si uvědomíme, jak dráhnám kdo byl, teprve až když jsme jej ztratili.

"Svobodomyšlnost" některých "svobodářů" snese i to, že spřáhnou se s tím nejvybarvenějším klerikálem proti jinému svobodáři.

Demokratický kongres se také přesvědčil, že mluví o šetrnosti a uvěští to mluvením ve skutek, jsou zcela různé a od sebe odlišné věci.

V Chicagu měli by se krajané více ženiti a vdávati, aby od jedněch dvěti odehnán byl vyjef vlk bídy a nouze a nezadával jednu líšku.

Jsou lidé, kteří jsou sami šťastni, mohou-li někomu jinému štěstí způsobiti a jsou zas jiní, kteří jsou šťastni, mohou-li někomu důkladně "seknouti."

Bílý Dům za týden dostane nového nájemníka, který uzavře nájemnou smlouvu jenom na čtyři roky, ale už se domlouvá o prodloužení téže na další čtyři.

O mohamedánech se říká, že jsou těmi nejzufivějšími náboženskými fanatiky, ale to říkájí jenom ti, kdož z blízká nepoznají některé ty "pravé" česko-americké svobodáře.

Ješitnost některých dam jest opravdu nevystižitelná a neukojitelná. Píšte o ženách vůbec, dobré nebo zlé, a ony jsou skalopěvně přesvědčeny, že jenom je máte na mysli.

Zdali je to pravda, že lidé měli již jednu dřívější existenci, než na tento svět podruhé přišli, náš svobodomyšlný papežik jistě byl veleinkvizitorem Torquemadou za své první existenci.

Často vidíte, že ti, kdož byli hýčkáni a měli hotové nebe na zemi, díky lidské hlouposti, a kteří se sveřepou brutalností dovedou ničiti existenci jiných, roní hořké slzy, když jich samotných se něco dotkne.

Nádherná jest krása zpěvačky Mary Gardenové, po které nejmenom muži, ale i ženy se fantí, srdce její je však studené, kamenné, jak dokázala svým černým nevědekem ženě, která na uměleckou dráhu jí pomohla.

Jistá moudrá žena prohlásila před soudem v Chicagu, že "váchní manželové jsou lháři", což celkem není nic nového, neboť již v bibli stojí to psáno, ale tam mluví o mužích, kteří jsou muži vůbec a nikoli pouze muži ženati.

"K velké hubě a velkému břihu patří velký dům," pomyslí si svobodomyšlný papežik a koupil na dům "property" na jednom boulevardu v Chicagu, nevěda snad a netuše, že dluhy mají se také jednou platit.

Jednomu velkému muži se vytýká "diktátorství", že přý by chtěl poroučeti občanům svobodně americké republiky, kam jiti

mají a kam ne, ale tím se mu velmi křivdí — ona je to u něho jenom zcela obyčejná drzost!

Onen veselý člověk v Chicagu, který chce na jednom propagátoru, aby zaplatil, co jest dlužen, měl by býti 1.) kolem lánán, 2.) čtvrcen, 3.) upálen a za čtvrté proklet celý jeho rod až do pátého kolena, za to bohopusté rouhání!

Během bitvy v ulicích Města Mexika bylo přes 2,000 chudých lidí, nemajících, kam se uchýliti, pobito — sděluje jeden americký novinářský korrespondent. Zde tedy konečně vlády mají prakticky způsob řešení problému chudoby.

Americké noviny jsou radostí celé u vytržení, že konečně poslán byl jeden trustový magnát do kriminálu, ale neměly by zapomínat, že nejlépe se směje ten, kdo se směje naposled — a ten trustový magnát v tom kriminále ještě není.

Nynější kongres, jehož dny budou za týden sečteny, překonal rekord v rozpočtech, totiž v plýtvání peněz Strýčka Sama, a prezident Taft překonal rekord v ustanovení spolkových soudců, těžko však říci, kdo může býti na ten rekord hrdějším.

Již při čtvrté americké universitě založena byla stolice žurnalistiky a my něco podobného skoro bychom odporučovali našim česko-americkým mecenášům, i přes tu skutečnost, že na česko-americké žurnalistice mnoho již by se zdokonaliti nedalo.

Slečné Rosalii Jonesové, jenerále armády sufražetek na jejím vítězném tažení do Washingtonu, D. C., nabídl kdosi rukou, jmění i srdce. Byl to vysloužilý z občanské války, byl to, pravda, omšlý stařík o jedné noze — druhou nechal u Gettysburgu — ale byl to přece jenom muž!

James Hamilton Lewis, kandidát za spolkového senátora z Illinoisu, vypočetl, že vláda zaměstnává 46,000 zřizenců tajné služby, zvláštních jednatelů, vyšetřovatelů atd., zkrátka špehonů. Jest to hodně, ale kdyby ve Washingtoně mohli potřebovati ještě tři, my bychom o nich věděli v Omaze. Ti stále čenichají jako ohaři, jejich fysiognomie má výraz ohaří a všecko, co dělají, promluví neb napíšu, z daleka zavání ohařinou.

Není nad to, jako když jest člověk dosti chytrým a přichytí se bohatství. My na příklad hodně let znali jsme jednoho kolegu novináře, a byl to jenom tak proletář, jako my, ale sotva že ocitl se v čarovném ovzduší bohatství, sotva že usmála se na něho přízeň pánů, jaká to změna! Dnes je to "country gentleman", a třípatrovou rezidenci v romantické krajině, s velkou plochou cenného pozemku kolem, s ekvipáží, s losem samý blahobyt a samé peníze!

Rozdíl, velký rozdíl jest mezi anglickými a americkými sufražetkami. V Anglii ničtí a páli všecko jako vandalové, kdežto v Americe — pohledme jenom na slečnu Rosalii Jonesovou, jenerálku armády táhnoucí přítomně na Washington. Přišla na hranice dráhého Marylandu, poklekla, vzala hrst země do ruky své, a v zanečené pravila: "Marylandská prstí, my žehnáme tě ve jméne rovného volebního práva. Kéž naše cesta jest přejmenná a vše naše prosperívá v tvých hranicích!" Dovedli byste odepřiti volební právo, dovedli byste vůbec něco odepřiti takovým ženám?!

Na jednoho česko-amerického literáta vyšla na jeho strašná věc — napsal nějakou knížku, a v té — opravdu nechech nám to ani jiti z pera, vlastně z psacího stroje — zmínil se několikrát o Bohu. Kam ten člověk jenom rozum dal? Co pak neví, že dáni byli neb hrzy budou dáni na index všichni naši četli liditelové, nevědějí v Boha věřiti a že za nimi

půjdou i novější spisovatelé a dokonce i Karel Havlíček, neboť snad žádný novinář tak často ve svých článcích Boha necitoval, jako právě on? Jeden propagátor už přý ten index chystá a až s tím bude hotov, přesvědčí své ovečky nade všecko pochybnost, že Čechové v minulosti žádných slavných mužů neměli — a žijícího mají zrovna jenom jednoho!

TĚŽKÉ ÚKOLY.

Přítí úterý nastolen bude nový prezident, první demokrat v šestnácti letech, a poněvadž strana tato má většinu v kongresu, jak ve sněmovně, tak i v senátě, padá na ni plná, nerozdělná zodpovědnost za řízení lodi státu pro příští čtyři roky. Má před sebou těžké úkoly a jsou na ní vážné povinnosti.

President Wilson slíbil svolati kongres do zvláštního zasedání, nejděle do 15. dubna, za účelem revise cla, což jest jedním ze slibů a závazků demokratické platformy. Bude to kus perné práce, neboť nejsou jenom v republikánské straně dva tábory, konservativní a pokrokový. Ve straně demokratické sice nedošlo k roztržce, ale i tam jsou dva proudy. Smýšlení Underwoodova, jednoho z nejmenších mužů v kongresu, hodně se různí od smýšlení Wilsonova, a za Underwoodem jest síla a moc. Ze revise cla musí býti provedena, v tom se shodují oba tábory, ale do jaké míry, jest jinou otázkou. Volný obchod není již článkem demokratické víry, avšak také zároveň nejsou všichni demokraté pro elo jenom za účelem získání důchodu. Jsou močené zájmy na Jihu, které si žádají ochrany, a ono to není zrovna tu nejnsnadnější věcí, rozhodnouti, kde přestává elo pro důchod pouze a kde začíná elo ochranné. Již řešení této otázky, cla, způsobí mnoho zlé krev mezi demokraty, než jsou tu otázky jiné, stejně důležité.

President Wilson jest toho mínění, že třeba upravit vztah mezi velkým obchodem a vládou. Doznává, že tento vztah jest zcela přirozeným výsledkem hospodářských poměrů, avšak jest toho mínění, že vláda měla by kontrolovati velký obchod a nikoli velký obchod vládu.

Kromě těchto těžkých domácích úkolů, má před sebou Wilsonova administrace velmi vážný problem zahraniční — s Mexikem. Jak se tam věci vyvinuly, není vyhlídka na trvalý mír a pokoj a Spoj. Státy nemohou strpěti ve svém sousedství barbarství a neustálou anarchii, i kdyby nebylo toho, že do set milionů dollarů amerického kapitálu investováno jest v Mexiku. Poprava bratra mexického presidenta, Gustava Madero, beze všeho soudu a procesu, byla činem barbarů a zastřelení presidenta Madera a místopředsedatela Suareze v neděli na cestě z národního paláce do trestnice, kdy přý učiněn byl pokus o jejich osvobození, bylo dobře sosenovanou, sprostou vraždou. Toto počinání vítězů jest nejlípší "zárukou", že v Mexiku pokoj nebude, že tam dále krev potече a Spojené Státy svou vřnou se úkolu, které patrně dějiny jim určíly.

Zakročení v Mexiku znamenalo by ovšem velkou válku. Frederick R. Coudert z New Yorku, vynikající znalec mezinárodního zákona, míní, že bylo by k tomu třeba 300,000 mužů a ti že by měli v Mexiku co dělat přitřech deset let, ne-li déle. Spojené Státy měly by přý zakročiti jediné tehdy, kdyby to bylo naprosto nutno "k zachránění jedné třetiny americké pevniny před upadnutím v anarchii a zničením její civilizace." Vojenský znalec T. L. Huidekoper míní, že zakročení znamenalo by nejméně pět roků guerillové války, že bylo by k tomu třeba 250,000 mužů a nutno by bylo vstati tři samostatné kampaně na severu, jihu a ve středě Mexika. Míhoedem podotýkáme, že tentýž náhled, co by vlastně znamenalo zakročení v Mexiku, thmošili jsme v článku našem v minulém čísle. "Na jih od Rio Grande," psaném týden před tím, než jsme četli mluvení vřve jmenovaných mužů. Je to opravdu vážný zahraniční problem,

kteří čeká na administraci Wilsonovu. Jsou to těžké úkoly, jež má před sebou nová administrace a každý, ať hlásí se k té či oné straně, zajistí si přeje, aby byly urovnány a rozřešeny pro blaho národa. A kdyby se to nestalo, kdyby rozrušen byl obchod a průmysl země, aniz by se nějakých zdárných výsledků došlo, komu vysílí by národ řízení lodi státu pro další čtyři roky? Vrátil by se k straně republikánské, nebo zkusil stranu progresivní, a jejím radikalismem, který jde ještě dále, nežli radikalismus strany demokratické? Jisto jest, že velký obchod pohlíží na presidenta Wilsona s nedůvěrou a málokterá administrace byla takové kritice podrobena, jako bude administrace presidenta Wilsona — z jejich případných chyb a nezdárů budou hledět těžiti strany dvě, republikánská a progresivní. Že by mezi těmito dvěma k nějakému smíření došlo, na to není mnoho vyhlídek, aspoň pokud Roosevelt zůstane v čele poslednější.

KDE BY LINCOLN STÁL?

Na banketě Union League klubu ve Filadelfii, prohlásil prezident Taft s velkou silou přesvědčení, že Abraham Lincoln, kdyby dnes žil, stál by v řadách strany republikánské. Co nás se týče, nechceme o tomto tvrzení začínati žádný spor a pouze dovoľíme si upozorniti, že v tentýž den p. Theodore Roosevelt mluvil na jiném banketě, v New Yorku, a tam ještě s větší silou přesvědčení dokazoval, že Abraham Lincoln, kdyby dnes žil, stál by v řadách progresivistů. A dále dovoľíme si upozorniti, že v tentýž den, na jiném banketě, ve Springfield, Ill., mluvil bývalý spolkový senátor, etih. Joe Bailey, a podle toho, co mluvil, soudíme, že živoucí Lincoln postavil by se hned vedle Joe-a Baileyho a přísahal, že jediné demokratické strana, a sice to konservativní křídlo její, jest pro něho, pro Abrahama Lincoln. Zdali v onen den socialisté pořídali nějaký banket, nevíme, ale zdali ano, doufáme, že našli dosti důvodů a příčin, proč živoucí Lincoln hlásil by se k nim.

Pro příbuzné p. Abrahama Lincoln je to snad trochu trapné, když vedeny jsou takové spory o to, kde vlastně "starý Abe" by stál, kdyby byl živ, a živ není a nebude, ale snadno najdou útěchu v tom, že jiným slavným mužům nevede se o nic lépe. Vezměme si jenom našeho Jana Husa. Sotva mohlo býti muže vroucenější zbožnosti, muže pevnější víry, a či jest dnes patronem? A pak zde máme našeho Havlíčka. Zdali byla v Čechách politická strana, která nebyla by si jej přivlastňovala, musela svoji jsouseností zachovávat i takové tajnosti, že se o ní ani lidé nedozvěděli. Ty strany, co jsou známé, všechny si Havlíčka přivlastňovaly a přivlastňují. A Svato-pluk Čech — či jest nějaký politický neb jiný tábor v drahé vlasti naší, kde nebyly by citovány jeho žhoucí verše a výzky se psalo, jak byly přílehavými pro tu neb onu příležitost!

My zde, Češi v Americe, jsme dosud ještě příliš mladi, ale budou zde také svatí, jimiž různé tábory a strany budou se zaklínati, budou zde ti svatí, už jsou někteří ve stavu blahoslavenství — vady už nyní chrání se žláří — památka toho neb onoho a za čas, řeknete-li neb napísete-li, že vlastně onen svatý, když žil, jedl, když měl hlad, pil, když měl žízeň a šňupal, poněvadž mu to chutnalo, budete vyhlášeni za kačře.

Ano, ano, kde by mrtví stáli, kdyby stáli a viděti mohli! Možná, že by ani nestáli dlouho a šli si opět lehnout, kdyby viděli, co se ve jméne jejich tropí.

MUŽ A ŽENA.

Povísimi jsme si onedlou následující zprávy, telegrafované z Fort Worth, Tex.: "Naleznuv svoji pobloudlou ženu, po které po celé svoje pátral, Fred Robinson, farmář z Roth, Okla., neje-nou jí odpustil a vzal jí zpět, ale poskytl finanční pomoc jejímu společníku na útěku, Walteru

Brownovi, jenž zle potřeboval peníze. Když Robinson se dozvěděl o útěku své ženy, prodal farmu a šel jí hledat a jejich dítka, kde by uprchlíky mohl najíti a on přišel do Fort Worth. Pí. Robinsonová, která čítá 19 roků věku, omdlela při pohledu na svého manžela. Brown byl zatčen pro nějaký malý přestupek a Robinson odebral se do vězení. Brown vyslovil politování nad svým činem a Robinson dal mu něco peněz a obstaral za něho záruku. Oblávající se střelby, policisté prohledali Robinsona, zdali nemá u sebe zbraň, když šel navštívit Brownu, avšak on prohlásil, že má pro něho pouze lítost."

Zpráva tato jest jistě neobyčejná, a proto zařadili jsme ji do článku. Nejméně při takovém setkání stříl se a vraždí, někdo smyje vinu tou nejdrahocennější tekutinou a někdo kráčí dalším životem s těžkými výčitkami svědomí. Má stále před očima prolitou lidskou krev, zmařený lidský život, týran jest výčitkami svědomí, i kdyby porota tisíckrát prohlásila, že "nepsaný zákon" jest někdy nad zákon psaný. Šťastí z toho nikomu nevezde.

Jest to láska, která pobádá muže vražditi nevěrnou ženu neb občastníka její viny, nebo oba? Sotva. Ozve se v něm spíše člověk z dávných věků, jenž v ženě viděl pouze svůj majetek a nie jiného, a sáhl-li mu někdo na onen majetek, domníval se, že byl v právu zabítí jej, zavražditi. Lásku ženy nikdo si znova nezíská prolitím lidské krev, ale velmi často znova si ji získá odpustěním, velikomyšlností. A láska takto znova získaná, jest pak založena na skále.

Onen pan Fred Robinson z Roth, Okla., jest lepším filosofem života, než na první pohled se jeví.

ČLOVĚK, KTERÝ RŮŽOVĚ VIDÍ.

Jako každý jiný, setkali jsme se za života s různými lidmi, s pessimisty, kteří na všecko hledí černě a optimisty, již přes tisíckrát zklamání pohlízejí do světa stále s důvěřivým, dětinským očima, četli jsme i slyšeli o těch i oněch, ale sotva kdy o takovém optimistovi, jako jest Victoriano Huerta, prozatímni generální guvernér Mexika.

Onen dobrý muž poslal totiž prezidentu Taftovi následující telegram, když presidenta Madero zavřeli:

"Mám čest sdělití vám, že jsem povallil tuto vládu, vojenská hoto-vost jest se mnou a ode dneška mír a prosperita budou panovati. Váš poslušný služebník, Victoriano Huerta, vřehní velitel."

Tak bychom zrovna objali tohoto znamenitého muže, kdyby byl vedle nás. Rebelanti na severu Mexika prohlašují, že jim ani nenapadne zanechat revoluce, Madero má za sebou mocnou stranu, která se nikdy nesmíří s novým stavem věcí, v Mexiku skoro již lidé odyklí si dělat a "revolucionářování" stalo se jim druhou přirozeností, avšak Victoriano Huerta věří, věří tak upřímně jako dítě ve víly, že nyní "mír a prosperita budou panovati!"

My víme, že to nijak na váhu nepadá, jaké jest naše mínění o Mexiku, a konečně kohokoli ve Spojených Státech, kromě presidenta a kongresu, kteří by tomu svému mínění mohli dodati konkrétní formy, ale my nemůžeme sdělití tu dětskou důvěru Victoriano Huerta. Tak nám něco říká, že Huerta půjde brzy za Maderem, že za Huertou půjdou jiní, tak že na konec více mexických státníků a generálů bude vyhnanství nebo na pravdě boží, nežli v Mexiku; a eo si potom ti "grocers" počnou bez vědět a bez hlav, těžko říci, ale to všecko nie — jenom když Victoriano Huerta věří, že nyní "mír a prosperita budou panovati!"

Není nad to býti optimistickým, viděti všecko v růžových barvách, a proto ať žije mír a prosperita v Mexiku!

— Předplatě se na Pokrok; pouze \$1.50 ročně.

POD ŠEDOU OBLOHOU.

"Nikdo mne nemiluje; jsem tak opuštěna," toto byla poslední slova jedné osmnáctileté dívky v Chicagu, která v záchvatu zádušivosti se otráвила. Na ten věk jistě většina lidí pohlíží jako na tu nejšťastnější periodu v životě. Poznalo ve věku tom mnohých srdce lásky bol, ale poznalo i lásky slast, jest to věk naděje a doufání a stavění vřtrných zámků, jest to jako procházka krásnou alejí, v které ani konce netušíte, leč bylo by to splnění vašich nejnroučenějších tužeb. Jest ovšem dosti lidí, kdož nemohou na mládí vzpomínati s radostí — jsou takoví, kdož v útlém věku ztratili matku neb otec, neb rodiče oba a konečně jsou také rodiče, kteří nezdarí se chápati, že uvedením dětí do života, přejali k nim zároveň povinnosti a zodpovědnosti. Každý nemůže s láskou a radostí vzpomínati na domov, na dětství.

Než přece veliká většina jest takových, kdož vyrůstali pod jasnou oblohou, u nichž vzpomínky na dětství a mládí jsou tak vlahé jako rosa májové noci. Ne snad že by mládí nemělo své žaly a trudy, ba naopak, v tom věku probuzení cítí se hluboce, avšak i když na chvíli obloha se zachmuří, je tu přece jenom ta krásná alej — snad někde, snad již blízko, snad daleko, ale přece jenom někde, jest to vysněné štěstí. Naděje jest životem, naděje jest vzpruhou, a perioda mládí jest periodou nadějí.

A přece mladý život loučí se se světem a posledními slovy na rtech "nikdo mne nemiluje; jsem tak opuštěna". To jest ovšem jedna z těch drobných, malých tragedií, na niž se zapomene brzy po přečtení novinářské zprávy. Zoufala si dívka, kterou jste nikdy neviděli, na které vám pranic nezalží a vy ovšem, jste, na něž se život usmívá, jest zcela jisti, že nikdo z těch, kdož jsou vám drazí, ať jsou to vaše děti neb jiní vám blízcí, nikdy nestanou pod šedou oblohou, kde všecko se jim bude zdáti temné, olověně těžké a kde nezjeví se jim nikde paprsek světla! Ano, jsou lidé, v sebe uzavření, sobě postačitelni, kteří se domnívají, že pro ně a ty, kdož jsou jim blízcí, život udělán byl jako na zakázku, jim že nie zlého se státi nemůže, nie zlého je potkati. Ovšem, mnozí z těch často vyvedeni jsou z takového klamu, často hladina, po které tiše a klidně plyne lodička jejich života, rozvířena jest z nenadání divokou vichřicí, a všecko kolem nich se zatímá a zachmuří, a tu poprvé přichází jim na mysl, že přece jenom ten život nebyl pro ně na zakázku udělán, tu poprvé pocítí potřebu soucitu ve svém vlastním neštěstí a poprvé si uvědomili, že vlastně oni též s cizím neštěstím souciti mají měli.

Jest v tom kus tragedie, jest v tom veliká vřčitka, jest v tom veliká obžaloba, když hyne násilně mladý život, hyne s posledními slovy na rtech "nikdo mne nemiluje; jsem tak opuštěna".

Veliký zápas.

Snad největší zápas vede člověk sám se sebou a jen málokterý jest tak silným, že v každém pevně vůle, bychom odolali všemu, eo nás láká a eo nám počítek slibuje, třeba na úkor našeho zdraví. Stojí tu proti sobě vášně požitku a rozumu. Zvířetli-li rozum, zachová si člověk život a zdraví a v mnohých případech i svou duši. Rozum mu praví, by nekazil si žaludku, neseslaboval nervy, neznedčasoval krev, by v čas zastavil se a otrěseno zdraví znovu seslíl. Je-li jeho záležitost a nervová soustava porušena, je-li krev jeho chudou, upadá-li jeho tělesná i duševní síla, nechtí má na paměti, že Trinerovo Léčivo Hořké Vino jest v takovém stavu výhradním lékem. Ono odstraní zácpu, udří vřitnost čistými, upraví žaludek, seslíl nervy, vyčistí krev. V lékárnách Jos Triner, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Cheste-li zabnutí bolesti z některé části těla, zvolte Trinerův Lament a nechybte.

(Adv.)